

Iisalmen lyseo

Opiskeluhuolto- suunnitelma

Päivitetty 25.5.2023

Sisältö

1. Opiskeluhoollon tavoitteet, opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhoultopalvelut	3
2. Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat.....	4
2.1. Toimenpiteet yhteisöllisyyden edistämiseksi oppilaitosyhteisössä.....	5
2.2. Toimenpiteet opiskeluyhteisön sekä ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi	5
2.3. Yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi	7
Ryhmäytyminen.....	7
Opiskelijakuntatoiminta	7
Lukuvuosipalautteet ja kyselyt	7
2.4. Yhteistyö ja toimenpiteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi.....	8
2.5. Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoultoryhmän tai muun tehtävään soveltuvan monialaisen ryhmän toimintatavat ja käytännöt.....	8
2.6. Opiskeluhoollon kokonaisuudesta tiedottaminen	9
2.7. Yhteistyön nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhoollon kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa	10
2.7.1 Yhteistyö nuorisotoimen kanssa.....	10
2.7.2 Yhteistyö lastensuojelun kanssa.....	10
2.7.3 Yhteistyö poliisin sekä muiden opiskeluhoollon kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa ...	10
2.8. Terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö.....	10
2.9. Opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen	11
2.10. Toimenpiteet esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi opiskeluympäristössä	11
2.11. Tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus oppilaitoksessa	11
2.12. Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen	11
2.12.1 Tupakkatuotteet	11
2.12.2 Alkoholi ja muut päihteet	12
2.13 Yhteistyö ja käytänteet oppilaitoksen terveellisyys- ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa	12
2.14 Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	12
2.15 Toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa	12
3. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen.....	12
3.1. Monialainen yksilökohtainen asiantuntijaryhmä.....	12
3.2. Opiskeluterveydenhuollon palvelut	13
Terveydenhoitajan palvelut.....	13

Sairaanhoido- ja lääkärin palvelut	14
3.3. Psykologi- ja kuraattoripalvelut.....	14
3.4. Sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa	15
3.5. Opiskeluhoollon yhteistyö opiskelijan opintojen ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa	15
3.6. Yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa	15
3.7. Tiedonsaanti ja -luovutus yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi	15
4. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa	16
5. Opiskeluhooltosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta	16

Liitteet

- Liite 1. Opiskeluhoollon vuosikello
- Liite 2. Varhaisen puuttumisen malli
- Liite 3. Toimintaohje varhaisen puuttumisen tueksi
- Liite 4. Iisalmen lyseon opiskeluhoollon toimintamalli
- Liite 5. Huolen vyöhykkeet Iisalmen lyseossa
- Liite 6. Suostumus opiskeluhoollon palveluihin
- Liite 7. Opiskeluhoollon kertomus
- Liite 8. Ilmoitus opiskeluhoollolle

1. Opiskeluhoollon tavoitteet, opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytävissä olevat opiskeluhoollopalvelut

Lukiolain (714/2018) 32 § ja oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 13§:n mukaan opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhoolto toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoollona.

Opiskelijahuollon tavoitteena on

- 1) edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia sekä osallisuutta ja ehkäistä ongelmien syntymistä;
- 2) edistää oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä;
- 3) turvata varhainen tuki sitä tarvitseville;
- 4) turvata opiskelijoiden tarvitsemien opiskeluhoollopalvelujen yhdenvertainen saatavuus ja laatu;
- 5) vahvistaa opiskeluhoollon toteuttamista ja johtamista toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena yhteistyönä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013).)

Opiskeluhooltoon sisältyvät lisälmen lyseon hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto sekä opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut. Opiskeluhoolltoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (377/2022).)

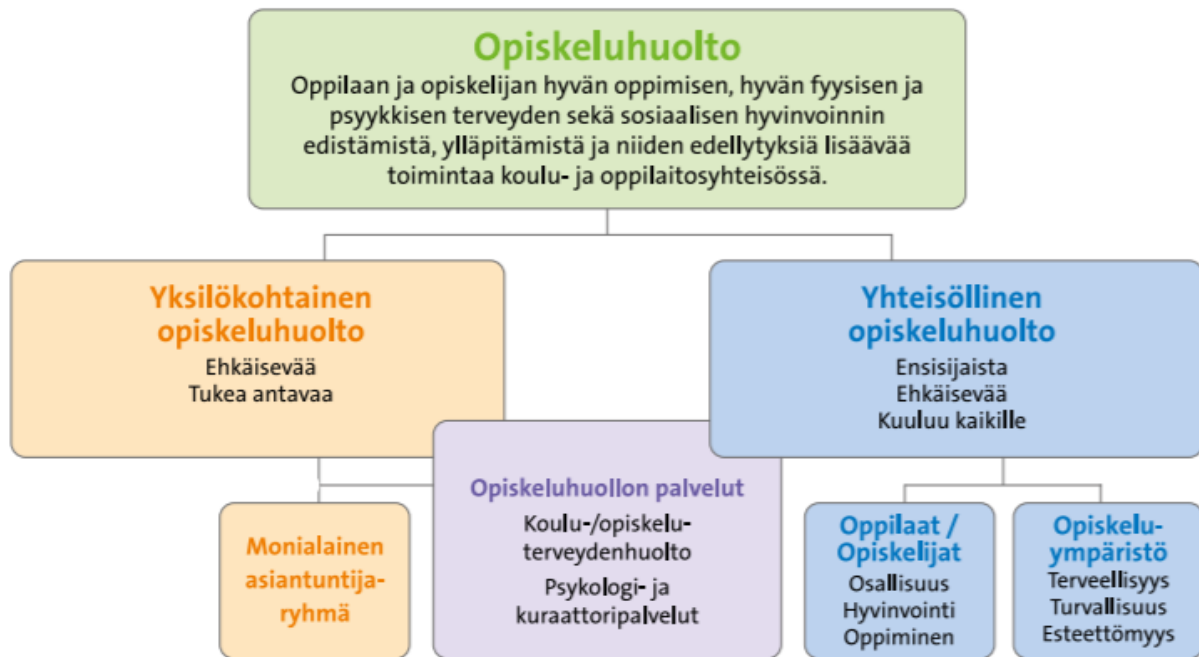
Opetussuunnitelman mukaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielen-terveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Opetussuunnitelman mukaisen opiskeluhoollon avulla tuetaan oppimista sekä tunnustetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013).)

lisälmen lyseon opiskeluhoolto jaetaan kahteen ulottuvuuteen: yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. **Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla** tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimenpiteitä, joilla lisälmen lyseossa edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllisestä opiskeluhoollosta vastaa koko oppilaitoksen henkilökunta yhdessä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa.

lisälmen lyseon **yksilökohtainen opiskeluhoolto** sisältää yksittäiselle opiskelijalle annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, psykologi- ja kuraattoripalveluja, monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolltoa ja sosiaali- ja terveystalveluja. Yksittäisen opiskelijan tai tietyn opiskelijaryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja opiskeluhoollon palvelujen järjestämiseen liittyvät asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Ryhmänohjaaja opiskelijan lähiohjaajana seuraa opiskelijan opiskeluhoollon tarvetta ja tarvittaessa käynnistää yksilökohtaisen opiskeluhoollon palvelujen järjestämisen. lisälmen lyseon opiskeluhoolltoa toteutetaan laadittujen opiskeluhoollon toimintamallien mukaisesti (liite 2, 3 ja liite 4).

Opiskeluterveydenhoidon palveluilla tuetaan opiskelijoiden terveyttä ja edistetään itsenäistymistä, opiskelukykyä, terveellisiä elämäntapoja sekä fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia ja psykologi- ja kuraattoripalveluilla tuetaan opiskelijoiden psyykkistä hyvinvointia ja opiskelun ja koulunkäynnin sujumista. Palveluja on saatavilla sekä oppilaitoksen tiloissa että sosiaali- ja terveystoimen yksiköissä.

Iisalmen lyseon opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa koulukohtainen opiskeluhooltoryhmä. Opiskeluhooltoryhmää johtaa rehtori. Iisalmen lyseon opiskeluhoollon kokonaisuutta voidaan kuvata oheisella kuvalla.

Kuva 1. Opiskeluhoollon kokonaisuus Iisalmen lyseossa (THL – Ohjaus 10/2019)

Opiskeluhoollon tarvetta tarkastellaan vuosittain lukuvuosipalautteen ja muiden saatujen palautteiden perusteella (esim. Karvi, kouluterveyskyselyt ja TEA-viisari) ja paikallisesti opiskeluhoollon ohjausryhmässä. Joka toinen vuosi toteutettavassa kouluterveyskyselyssä kartoitetaan mm. sekä psykologi- ja kuraattoripalvelujen että terveydenhoitajan ja lääkäripalvelujen tavoitettavuutta. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyn mukaan 92% vastaajista on saanut tukea ja apua hyvinvointiin kouluterveydenhoitajalta ja 93% on päässyt helposti kouluterveydenhoitajan vastaanotolle. Myös koululääkärin tavoitettavuus on ollut hyvä (88%) ja 83% vastaajista on päässyt helposti koululääkärin vastaanotolle. Vuoden 2019 kouluterveyskyselyn mukaan 27% vastaajista ei ole päässyt koulupsykologin vastaanotolle ja 47% on ilmoittanut, ettei ole saanut tukea ja apua hyvinvointiinsa koulupsykologilta, vaikka olisi tarvinnut. Koulupsykologin palveluita ei ole ollut riittävästi tarjolla tarpeeseen nähden.

2. Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat

Iisalmen lyseon opiskeluhoollotyö perustuu ajantasaiseen tietoon opiskelijoiden opintojen etenemisestä, terveydestä ja hyvinvoinnista sekä opiskeluhoollosta ja oppilaitoksesta toimintaympäristönä. Monialainen yhteistyö ja opiskeluhoollon kokonaisuus luovat edellytykset sille, että opiskelijoille tarjottava tuki on oikea-

aikaista, yhdenvertaista ja että opiskeluhoito on opiskelijalähtöistä. Oppilaitoksen toimijat ovat perehtyneet ja sitoutuneet oppilaitoksen ja opiskelijoiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Iisalmen kaupunki yhdessä lasten ja nuorten parissa Iisalmessa toimivien tahojen kanssa muodostaa oppilas- ja opiskelijahuollon ohjausryhmän. Ohjausryhmän tavoitteena on tukea iisalmelaisten lasten ja nuorten oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristöjen terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Ohjausryhmä kokoontuu kolmesta neljään kertaa vuodessa. Iisalmen lyseon edustajana ohjausryhmässä toimii rehtori.

Ohjausryhmän laatiman lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman avulla ohjataan, johdetaan ja kehitetään iisalmelaisten lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä. Suunnitelma hyväksytään kaupunginvaltuustossa ja se tarkistetaan vähintään neljän vuoden välein. Suunnitelma sisältää opiskeluhoitoa koskevan osuuden.

Iisalmen lyseon koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä muodostuu koko lyseon henkilöstöstä, opiskelija-, sosiaali- ja terveystoimen edustajista ja tarvittaessa muista yhteistyötahoista. Ryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa tarkastelemaan opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä kotien ja koulun välistä yhteistyötä. Koulukohtaista opiskeluhoitoryhmää johtaa rehtori. Opiskeluhoitoryhmän työskentelyä ohjaa opiskeluhoitosuunnitelma sekä lukuvuosittain laadittu opiskeluhoito vuosisuunnitelma (liite 1).

2.1. Toimenpiteet yhteisöllisyyden edistämiseksi oppilaitosyhteisössä

Iisalmen lyseon yhteisöllisen opiskeluhoito toimenpiteitä:

- vanhempainillat jokaisen vuosiluokan huoltajille
- Wilma-huoltajaliittymä
- ohjausryhmät, joilla jokaisella on oma ryhmänohjaajansa
- ryhmänohjaajien opinnot omalle ohjausryhmälleen
- ryhmänohjaajien haastattelut opintojen alussa
- ryhmäytymispäivä lyseon aloittaville opiskelijoille
- opiskelijakunnan hallitus (jäseniä jokaisesta ohjausryhmästä) ja sen järjestämä yhteisöllinen toiminta
- savuton oppilaitosyhteisö
- erityisopettajan palvelut
- sosiaali- ja terveyspalvelut
- maksuttomat kouluruoka ja oppimateriaalit
- siistit ja asianmukaiset tilat
- koko koulun yhteiset tilaisuudet esim. Lyseo-päivä
- myönteinen ja kannustava opiskeluilmapiiri

2.2. Toimenpiteet opiskeluyhteisön sekä ympäristön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi

Terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen lähtökohtana on turvallinen ja hyvinvoiva opiskeluympäristö. Opiskeluympäristöä tarkasteltaessa on huomioitava fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen näkökulma.

Fyysinen opiskeluympäristö muodostuu tilojen, kalusteiden ja välineiden asianmukaisesta kunnosta ja turvallisuudesta. Niillä pyritään viihtyisyyteen, terveellisyteen, kestävään kehitykseen ja työturvallisuuteen. Kaikki opiskelijat perehdytetään opintojen alussa koulun järjestyssääntöihin ja turvallisuutta tukeviin ohjeistuksiin (mm. poistumisreitit). Koulun toimintaan liittyvät vaarat pyritään tiedostamaan ja niitä ehkäisemään

suunnitelmallisesti. Turvallisuuden kehittämisen keskeiset osa-alueet ovat varautuminen ja turvallisuutta uhkaavien tilanteiden ennaltaehkäiseminen ja seuraamusten minimointi.

Psyykkisellä opiskeluympäristöllä tarkoitetaan oppilaitoksen ilmapiiriä. Hyvä psyykinen opiskeluympäristö muodostuu yhteisön jäsenten keskinäisestä kunnioituksesta ja luottamuksesta sekä yhteisössä vallitsevasta turvallisuuden tunteesta. Psyykkistä oppimisympäristöä ilmentävät käyttäytymistavat ja kunnioittava ja monipuolinen vuorovaikutus.

Sosiaaliseen opiskeluympäristöön kuuluvat kaveri-, opettaja- ja opiskelijasuhteet, ryhädynamiikka sekä yhteisön kiinteys. Yhteisöllisyyden on todettu edistävän koulurauhaa, opintoihin kiinnittymistä ja opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia. Opiskelijoiden ryhmäytymisellä sekä yhteisöllisyyttä tukevilla koko koulun tapahtumilla pyritään lisäämään opiskelijoiden hyvinvointia.

Opiskelijan fyysinen ja psyykinen hyvinvointi saavutetaan parhaiten ennaltaehkäisevällä työllä luomalla koulun arkityöskentely, toimintaympäristö ja -kulttuuri hyvinvointia tuottaviksi.

Hyvinvointia lisääviä lisälmen lyseon toimintamuotoja

<p>Ryhmän tuki</p> <ul style="list-style-type: none"> - jokainen opiskelija kuuluu ohjausryhmään, jolla oma ryhmänohjaaja - ryhmänohjaajan antama opetus omalle ryhmälleen - opettajien/ohjaajien tiimit - samanaikaisopetus - riittävä tuki sekä opettajalle että opiskelijalle - opiskelijoiden ryhmäytyminen mm. Lukio tutuksi -kurssilla - teemalliset ryhmänohjaustuokiot 	<p>Pedagogiset keinot</p> <ul style="list-style-type: none"> - osallistava pedagogiikka - eriyttäminen - eriyttävät materiaalit - autenttinen opetus - opetustilojen sisustaminen ja käyttö - motivaatio ja kannustus: kasvua ja oppimista tukeva ilmapiiri - erityisopettajan varhainen tuki
<p>Koulun ja kodin välinen yhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotiväenillat - koulun tiedotteet Wilmassa - tarvittaessa säännöllinen yhteydenpito kotiin - perheen kasvatustyön tukeminen - perheen oma vastuu ja tehtävät vanhempana - yhteistyö oppimisen tukemisessa - yhteistyö tiedonsiirrossa 	<p>Varhainen ongelmien tunnistaminen ja puuttuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - oppimisen edistymisen ja käyttäytymisen seuranta - poissaolojen seuranta (Wilmarobotin automaattiset huoliviestit) - henkilökunnan koulutus - opiskeluhooltohenkilöstön konsultointi huolen herätessä
<p>Monialainen seuranta</p> <ul style="list-style-type: none"> - kyselyt (mm. kouluterveyskysely ja luku-vuosipalaute) - opintojen ohjaus - jatko-opintoihin haku 	<p>Osallisuutta, kasvua ja oppimista tukeva toiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> - opiskelijakuntatoiminta - teemapäivät - yhteistyö nuorisotyön kanssa - yhteistyö muiden sidosryhmien kanssa

2.3. Yhteistyö ja toimenpiteet opiskelijoiden osallisuuden vahvistamiseksi

Oppilaitoksen toimintaa kehitettäessä on tärkeää huomioida opiskelijoiden mielipiteitä ja toiveita. Opiskelijoiden osallistaminen oppilaitoksen toimintaan ja sen suunnitteluun tukee oppimismotivaatiota ja edistää heidän aktiivisuuttaan, itseohjautuvuuttaan ja luovuuttaan tarjoamalla kiinnostavia haasteita.

Ryhmäytyminen

Opiskelijoiden ryhmäytyminen on edellytys kannustavan opiskeluympäristön syntymiselle. Opiskeluryhmästä puhuttaessa opiskelijoiden kokemus turvallisuudesta on tärkeää. Ryhmän ilmapiiri, luottamus ja avoimuus ovat merkittävässä asemassa turvallisuuden tunteen syntymisessä. Hyvin ryhmäytynyt ryhmä edistää opiskelijoidensa oppimista ja opintoihin sitoutumista. Ryhmäytymisen tukeminen on tärkeää erityisesti opintojen alkuvaiheessa. Se on tuen muoto, jossa on sekä ennaltaehkäisevä että varhaisen puuttumisen näkökulma. Ryhmänohjaajalla on tärkeä rooli ryhmän muotoutumisen kannalta. Ryhmänohjaajan tuki on tarjolla erilaisia ryhmäytymistä tukevia materiaaleja.

Opintojen alkuvaiheessa ryhmänohjaajalle varataan aikaa opiskelijoiden tutustumiseen ja ryhmän muodostumiseen. Osana alkuvaiheen opintoja opiskelijoille järjestetään ryhmäytymistilaisuuksia. Ryhmäytymistilaisuuksissa on mukana myös opiskeluhoitohenkilöä. Ryhmäytymisen suunnittelu ja siihen osallistuminen ovat osa opiskeluhoitohenkilöstön yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä. Ryhmäytymisessä voi olla mukana myös nuorten palveluverkoston toimijoita (esim. nuorisotoimi, etsivä nuorisotyö).

Ryhmien toiminnassa ja opetusjärjestelyissä huomioidaan vuorovaikutukselliset näkökulmat myös myöhemmin opintojen aikana. Ryhmänohjaaja tapaa ryhmäänsä viikoittain ryhmänohjaustuokioissa sekä opettaa omassa aineessaan ryhmänsä opiskelijoita usean periodin ajan. Hyvän ja turvallisen ilmapiirin säilyttämiseksi ryhmän toimintaa tuetaan läpi koko opiskeluajan osana päivittäistä toimintaa.

Opiskelijakuntatoiminta

Jokaisella oppilaitoksella, jossa järjestetään laissa säädettyä koulutusta, on opiskelijoista muodostuva opiskelijakunta. Jokaisesta opiskeluryhmästä valitaan vuosittain vähintään yksi edustaja opiskelijakunnan hallitukseen, joka edustaa kaikkia opiskelijoita. Opiskelijakunnan hallituksen tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista sekä kehittää opiskelijoiden ja koulutuksen järjestäjän välistä yhteistyötä. Opiskelijakunnan kautta opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua koulun kehittämiseen sekä tulla kuulluksi ennen opintoihin ja muihin opiskelijoiden asemaan keskeisesti vaikuttavien päätösten tekemistä. Opiskelijakunnan hallitus kokoontuu vähintään kerran kuussa.

Lukuvuosipalautteet ja kyselyt

Joka kevätlukukausi opiskelijoilta kysytään palautetta lukuvuosipalautteella oppimisympäristöön ja opiskeluun liittyvistä asioista. Opiskelijat vastaavat kyselyyn sähköisesti ro-tuokion yhteydessä. Saadut palautteet ja tulokset käsitellään opiskelijakunnan hallituksessa, opiskelijaryhmissä, opiskeluhoitoryhmässä ja opettajainkokouksessa.

Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi. Kouluterveyskysely tuottaa seurantatietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saannista. Kyselyn tuloksia hyödynnetään monipuolisesti koulun terveellisyyttä, turvallisuutta ja opiskelijoiden hyvinvointia tarkasteltaessa. Tuloksia tarkastellaan myös terveystiedon oppiaineessa.

TEA-viisari on terveyden edistämisen vertailutietojärjestelmä, josta löytyvä Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen lukioissa -aineisto kuvaa hyvinvointia, terveyttä sekä yhteisöllistä toimintakulttuuria edistävää toimintaa toisen asteen oppilaitoksissa. Saatujen tulosten avulla voidaan suunnitella, kehittää ja arvioida koulun toimintaa suhteessa muihin ja koko maahan.

2.4. Yhteistyö ja toimenpiteet huoltajien yhteistyön ja osallisuuden vahvistamiseksi

Opiskeluhoルトoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajiensa kanssa. Yhteistyön lähtökohdanna on aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan itsenäisyyden ja oman vastuullisuuden huomioiminen sekä huolenpito tukea tarvitsevasta opiskelijasta. Yhteistyön tavoitteena on tukea opiskelun edellytyksiä sekä opiskelijan terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia.

Huoltajien ja oppilaitoksen välisessä yhteistyössä ryhmänohjaaja on keskeisin toimija. Alaikäisten opiskelijoiden asioissa huoltajiin pidetään aktiivisesti yhteyttä. Opiskelijan tultua täysi-ikäiseksi opiskelijan suostumuksella voidaan tehdä edelleen yhteistyötä huoltajien kanssa. Kuitenkin opiskelijan omat huomiot ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa. Alaikäinen voi kieltää painavasta syystä huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoルトasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoルトon tietoja huoltajilleen. Huoltaja ei voi kieltää opiskelijaa saamasta opiskeluhoルトon palveluja (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013).

Huoltajille annetaan heti opintojen alkaessa tunnukset opiskelijahallintojärjestelmään Wilmaan. Wilman avulla huoltajat voivat seurata opintojen etenemistä ja opintoihin osallistumista, seurata koulun tiedotteita sekä nähdä periodikohtaiset lukujärjestykset. Wilman kautta huoltaja voi selvittää alaikäisen opiskelijan poissaolot tai hakea lupaa poissaoloon. Lyseon opiskelijoiden huoltajat ovat tervetulleita seuraamaan opetusta.

Lyseon lukuvuoden aikataulu, opetussuunnitelma ja opinto-opas ovat mm. koulun kotisivuilla. Jotta lyseo voisi varmistaa, että huoltajat saavat asetuksen mukaisen tiedon opiskelijan työskentelystä ja opintojen edistymisestä, koulu voi edellyttää huoltajan allekirjoitusta tiedotteisiin sellaisilta opiskelijoilta, jotka eivät vielä ole täysi-ikäisiä. Mikäli huoltaja toivoo, ryhmänohjaaja järjestää huoltajalle ja opiskelijalle myös yhteisen keskustelumahdollisuuden koulussa.

Vuosittain järjestetään kaikkien opiskelijoiden huoltajille kotiväenilta. Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden kotiväenillassa tiedotetaan erilaisista opintoihin ja koulun käytänteisiin liittyvistä asioista. Toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden kotiväenillat keskittyvät ylioppilastutkintoon ja siihen liittyviin käytännön asioihin sekä kulloisenkin ikäluokan lukioperinteistä tiedottamiseen (mm. vanhojen tanssit, penkkarit). Kotiväenilloissa on mahdollista keskustella ryhmänohjaajien, opettajien ja opinto-ohjaajien kanssa. Peruskoulun päättävien kotiväenilloissa tiedotetaan lukio-opinnoista ja esitellään lisalmen lyseota opiskelupaikkana. Peruskoulun päättävät voivat myös yhdessä huoltajansa kanssa vieraila koululla ja tutustua lukio-opintoihin esim. osallistumalla oppitunteihin.

2.5. Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoルトoryhmän tai muun tehtävään soveltuvan monialaisen ryhmän toimintatavat ja käytännöt

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoルトoryhmän jäsenet ja tehtävät jakautuvat oheisen taulukon mukaisesti.

Rehtori	Rehtori johtaa opiskeluhoルトoryhmää ja toimii sen puheenjohtajana. Hän varmistaa henkilöstön, opiskelijoiden ja huoltajien osallisuuden ryhmän toiminnassa ja huolehtii siitä, että opiskeluhoルトon yhteistyötahot osallistuvat ryhmän työskentelyyn tarpeen mukaisesti. Hän huolehtii myös opiskeluhoルトoryhmän tavoitteellisesta työskentelystä.
Ryhmänohjaaja/ opettaja	Opiskeluhoルトotyö, muun muassa opiskeluhoルトoryhmän työskentelyyn osallistuminen, on opettajan perustyötä. Hän vastaa ryhmänsä hyvinvoinnista, turvallisuudesta ja ilmapiiristä osana opetustyötä. Opettaja on avaintoimija opiskelijan tai ryhmän tuen tarpeen varhaisessa tunnistamisessa ja tuen tarjoamisessa.
Opinto-ohjaaja	Opiskeluhoルトotyö on osa opinto-ohjaajan perustyötä. Opinto-ohjaajat ovat ohjausalan ammattilaisia, jotka edistävät opiskelijoiden hyvinvointia ohjaamalla tun-

	nistamaan omia vahvuuksiaan ja suuntautumistaan jatko-opintoihin ja ammatinvalinnassa. Opinto-ohjaajat tapaavat jokaisen opiskelijan henkilökohtaisesti ohjaustapaamisissa.
Erityisopettaja	Opiskeluhoultotyö on osa erityisopettajan perustyötä. Erityisopettaja on asiantuntija mm. oppimisen tuen suunnittelussa ja oppilaitoksen erityisen tuen muotojen ja käytänteiden suunnittelussa. Erityisopettajan asiantuntemus edistää yhteisön hyvinvointia.
Kuraattori	Kuraattori on sosiaalialan sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen osaaja. Kuraattori edistää yhteisön hyvinvointia vahvistamalla opiskelijoiden sosiaalisia ja elämänhallinnan taitoja, yhteisöön kiinnittymisen edellytyksiä sekä kotien kanssa tehtävää yhteistyötä.
Psykologi	Psykologi on psyykkisen hyvinvoinnin sekä oppimisen psykologian asiantuntija. Oppilaitosarjessa ja hyvinvointityön suunnittelussa tarvitaan psykologin osaamista nuorten psykologisesta kehityksestä, tunne-elämästä, mielenterveyttä suojaavista tekijöistä ja vuorovaikutussuhteista.
Terveydenhoitaja	Terveydenhoitaja on terveyden edistämisen ja nuorten kasvun ja kehityksen asiantuntija. Terveydenhoitaja kohtaa lähes jokaisen opiskelijan terveystarkastuksessa tai muilla terveyden- ja sairaanhoidon käynneillä. Terveydenhoitajalla on kokonaisnäkemys opiskeluryhmien ja -yhteisön hyvinvoinnista ja ajankohtaisista yhteisön hyvinvointia uhkaavista ilmiöistä.
Opiskelija	Opiskelijat ovat opiskeluhoultoryhmän itseoikeutettuja jäseniä. Heillä on ryhmän työskentelyn kannalta arvokasta kokemustietoa, jota muilla ei ole. Opiskelijoiden edustajat voivat olla ryhmässä pysyviä jäseniä (esim. opiskelijakunnan nimeämänä) tai he voivat osallistua yksittäiseen kokoukseen silloin, kun käsitellään heidän oman ryhmänsä tilannetta.
Huoltaja	Huoltajien osallisuus opiskeluhoultoryhmässä on yhteisön hyvinvoinnin vahvistamista. He seuraavat nuorensa opiskelua kodin näkökulmasta ja myös havaitsevat esimerkiksi nuorten elinympäristössä asioita, joita oppilaitoksessa ei välttämättä huomata. Huoltajien osallisuus ryhmässä voi olla edustuksellista tai se voi liittyä oman lapsen ryhmän yleiseen käsittelyyn
Yhteistyötahot (esim. poliisi, etsivä nuorisotyö)	Oppilaitoksen ulkopuolisilla yhteistyökumppaneilla on arvokkaita näkemyksiä ja erilaista tietoa alueen nuorten hyvinvoinnista.

Opiskeluhoultoryhmän tehtävänä on varmistaa, että kaikki opiskeluhoullossa toimivat ammattilaiset tuntevat toisensa ja tietävät, miten toimitaan erilaisissa opiskelun etenemistä haittaavissa tilanteissa mm. poissaolot. Nivelvaiheisiin sovitut toimintatavat varmistavat opiskelijan tuen saumattoman jatkumisen siirtymässä perusopetuksesta toisen asteen opintoihin ja edelleen työelämään tai jatko-opintoihin.

2.6. Opiskeluhoollon kokonaisuudesta tiedottaminen

Opiskelijoille jaettavassa lukuvuosikalenterissa on keskeiset tiedot oppilaitoksen toiminnasta, opiskelijan oikeuksista ja velvollisuuksista sekä ohjaus- ja opiskeluhoultopalveluista. Kalenterissa tiedotetaan myös mm. opintososiaalisista eduista. Kalenteria käydään läpi yhdessä ryhmänohjaajan kanssa lukuvuoden alussa ja erityisesti ensimmäisen vuoden opiskelijat perehtyvät koulun käytänteisiin huolellisesti. Opinto-ohjaajat, kuraattori, terveydenhoitaja ja psykologi/psykkari esittäytyvät jokaiselle aloittavalle ryhmälle lukuvuoden ensimmäisen periodin aikana. Opiskeluhoollon palveluista ja yhteystiedoista tiedotetaan myös Wilmassa.

Opiskelijoiden huoltajia tiedotetaan opiskeluhoollon palveluista mm. kotiväenillassa, Wilmassa ja kotisivuilla. Opettajia ja muuta koulun henkilökuntaa tiedotetaan opiskeluhoollon toiminnasta ja käytännöistä lukuvuoden aikana mm. oppilaitoskohtaisen opiskeluhoultoryhmän tapaamisissa.

2.7. Yhteistyön nuorisotoimen, lastensuojelun ja poliisin sekä muiden opiskeluhoiton kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa

2.7.1 Yhteistyö nuorisotoimen kanssa

Oppilaitoksen ja nuorisotoimen yhteistyön tavoitteena on tukea nuorten terveyttä ja hyvinvointia sekä tarjota nuorten vapaa-ajalle erilaisia aktiviteetteja. Nuorisotoimen edustajat ovat mukana aloittavien opiskelijoiden ryhmäytymisessä sekä tiedottavat nuorisotoimen palveluista heti lukuvuoden alkaessa. Lukuvuoden aikana nuorisotoimi järjestää noin kerran kuukaudessa oppilaitoksen tiloissa erilaisia teemallisia tapahtumia (mm. päihteet, ehkäisy, mielenterveys) ja tiedottaa nuorisotoimen tulevista tapahtumista ja tilaisuuksista. Nuorisotoimen tapahtumista ja tilaisuuksista tiedotetaan myös oppilaitoksen info-TV:ssä.

Etsivän nuorisotyön kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on ehkäistä nuorten syrjäytymistä sekä saattaa nuori tarvitsemansa avun piiriin. Nuorisolain (L1285/2016) mukaan koulutuksen järjestäjän on luovutettava koulutuksen keskeyttäneen tai eronneen, alle 29-vuotiaan nuoren yksilöinti- ja yhteystiedot etsivää nuorisotyötä varten ellei koulutuksenjärjestäjä arvioi käytettävissä olevien tietojensa pohjalta, ettei nuori ole etsivässä nuorisotyössä tarkoitettujen palvelujen tai tuen tarpeessa. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen ilmoitetaan nuorisolain mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta opiskelupaikan vastaanottokirjeen sekä opinnoista eroamislomakkeen yhteydessä.

2.7.2 Yhteistyö lastensuojelun kanssa

Koulutuksen järjestäjän palveluksessa olevat henkilöt ovat velvollisia viipymättä ilmoittamaan salassapitosäädösten estämättä kaupungin sosiaalihuollosta vastaavalle taholle, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttävät lastensuojelutarpeen selvittämistä (L417/20027 25§). Ilmoituksen voi tehdä, kun havaitsee tai saa tietoonsa sellaisia seikkoja, joiden vuoksi lapsen lastensuojelun tarve on syytä selvittää. Ilmoituksen tekemisestä voi konsultoida kuraattoria.

2.7.3 Yhteistyö poliisin sekä muiden opiskeluhoiton kehittämiseen tarvittavien tahojen kanssa

Oppilaitoksen ja poliisin yhteistyön tavoitteena on huolehtia turvallisesta ja terveellisestä opiskeluympäristöstä. Tarvittaessa poliisin edustaja on mukana oppilaitoskohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä tai hän osallistuu ennaltaehkäisevään työhön, esim. liikenne-, päihde- ja laillisuuskasvatukseen liittyen. Poliisilta pyydetään tarvittaessa asiantuntijakonsultaatiota koulun tarvitsemissa turvallisuuksiin liittyvissä kysymyksissä ja mahdollisissa ongelmatilanteissa.

2.8. Terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välinen yhteistyö

Opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on ylläpitää ja edistää opiskelijoiden terveyttä ja hyvinvointia. Terveysneuvonta kuuluu olennaisena osana jokaiseen terveydenhoitajan ja lääkärin tekemään tarkastukseen. Terveystarkastuksen avulla saadaan kokonaiskäsitys opiskelijan terveydestä ja hyvinvoinnista sekä ohjataan opiskelijaa tekemään terveyttä edistäviä valintoja. Huomiota kiinnitetään opiskelijan elämäntilanteeseen, opiskelumotivaatioon ja terveysriskeihin. Kokonaisarvio opiskelijan terveydestä ja hyvinvoinnista tehdään yhteistyössä opiskelijan ja tarvittaessa hänen huoltajiensa kanssa. Lisäksi terveysneuvontaa tehdään erilaisien tiedotteiden avulla joko yhteisöllisellä tai yksilöllisellä tasolla. Tiedotukset liittyvät terveydenhuollon palveluihin, erilaisiin opiskelijoiden terveyteen liittyviin ilmiöihin tai terveyttä tukeviin tapahtumiin.

Lyseon kouluterveyskysely tuottaa monipuolista tietoa opiskelijoiden hyvinvoinnista, terveydestä, koulukäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saannista. Kyselyn tuloksia hyödynnetään sekä oppilaitoksen terveysneuvonnassa että terveystiedon oppiaineessa.

2.9. Opiskeluun osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin puuttuminen

Opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänen poissaololleen ole perusteltua syytä tai ellei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta. Opiskelijan tai huoltajan on ilmoitettava poissaolostaan Wilman kautta. Jokainen opettaja seuraa oppituntiansa poissaoloja ja kirjaa ne Wilmaan tunnin päätteeksi.

Toistuvat selvittämättömät poissaolot ovat usein merkki opiskeluun kiinnittymättömyydestä. Tällöin se, jolla huoli herää, ottaa asian puheeksi opiskelijan kanssa varhaisen puuttumisen mallien mukaisesti (liite 2 ja 3). Varhainen puuttuminen poissaoloihin ehkäisee ongelmien kasaantumista ja opintojen keskeyttämistä. Huolen syntyessä opettaja tai ryhmänohjaaja voi konsultoida opiskeluhoillon henkilöstöä tuen tarpeen arvioimiseksi. Huolen vakavuuden tunnistamiseksi on laadittu Huolen vyöhykkeet –taulukko opettajien ja ryhmänohjaajien tueksi (liite 5). Yhteydenotto opiskeluhoillon palveluihin tehdään yhdessä opiskelijan kanssa. Ryhmänohjaaja seuraa ja arvioi yksilökohtaisen opiskeluhoillon tarvetta säännöllisesti periodeittain.

2.10. Toimenpiteet esteettömyyden ja saavutettavuuden edistämiseksi opiskeluympäristössä

Opetus- ja sosiaalituloissa ja muissa opiskeluun liittyvissä ympäristöissä pyritään ottamaan huomioon tilojen saavutettavuus ja esteettömyys. Lyseossa opiskelijan käytössä on tarvittaessa rampillinen sisääntulo, hissi, liikuntasalin porrashissi ja pyörätuolipotilaalle soveltuva WC-tila. Myös opetuksessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon opiskelijan henkilökohtaiset tarpeet. Opiskeluympäristön esteettömyyttä ja saavutettavuutta arvioidaan vuosittain mm. saatujen palautteiden pohjalta.

2.11. Tapaturmien ehkäiseminen, ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus oppilaitoksessa

Opiskelijoilla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön (Lukiolaki 40 §). Tapaturmien ehkäisemiseksi oppilaitoksen tiloja ja käytänteitä arvioidaan vuosittain sekä henkilökunnalta että opiskelijoilta saatujen palautteiden perusteella. Vaaraa aiheuttavat tekijät pyritään poistamaan välittömästi. Tämän lisäksi oppilaitosympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta tarkastellaan lakisääteisesti kolmen vuoden välein. Tarkastushavaintojen pohjalta sovitaan tarvittavista toimenpiteistä, vastuutahoista ja seurannasta.

lisalmen lyseossa noudatetaan lisalmen kaupungin pelastussuunnitelmaa. Pelastussuunnitelmassa on ohjeistusta mm. avun hälyttämisestä ja ensiavun antamisesta eri tilanteissa. Jokainen henkilökuntaan kuuluva perehtyy suunnitelmaan vuosittain. Lisäksi vuosittain tehdään suojautumis- ja/tai pelastautumisharjoituksia yhdessä sekä opiskelijoiden että henkilökunnan kanssa.

Kouluterveydenhoitaja on tavattavissa keskimäärin kolmena koulupäivänä viikossa. Hän antaa tapaturmatilanteissa ensiapua ja ohjaa tarvittaessa jatkohoitoon terveyskeskukseen. lisalmen lyseon opetustiloissa on ensiapuvälineistöä, joka on opiskelijoiden ja henkilökunnan käytettävissä.

2.12. Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

2.12.1 Tupakkatuotteet

lisalmen lyseo on savuton oppilaitos. Tupakkalaki kieltää tupakkatuotteiden (tupakka, sähkötupakka, nuuska) käytön koulussa ja koulualueella. Myös koulun ulkopuolella järjestettävien oppituntien sekä opintokäyntien aikana tupakointi ja nuuskan käyttö on kielletty. Tupakkalain mukaan jokaisen henkilökuntaan kuuluvan on aina puututtava tupakoinnin kieltämiseen oppilaitoksen alueella. Tupakointiin liittyvät ohjeistukset on kirjattu koulun järjestyssääntöihin, jotka käydään läpi aloittavien opiskelijoiden kanssa syysluku-kauden alussa ja aina tarvittaessa myöhemmin opintojen aikana mm. ryhmänohjaustuokioissa.

Savuton oppilaitos tarkoittaa myös tupakoimattomuuden edistämistä. Tupakoimattomuuden edistämiseen kuuluu elinympäristön savuttomuuden lisäksi tupakoinnin aloittamisen ehkäisy ja tupakoinnin lopettamisen tukeminen. Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden terveystarkastuksessa otetaan puheeksi myös tupakointi ja tarvittaessa tarjotaan ohjeita ja tukea sen lopettamiseen. Kouluterveyskyselyjen avulla saadaan joka toinen vuosi tietoa opiskelijoiden tupakkatuotteisiin liittyvistä asenteista ja käytöstä. Saatujen tietojen pohjalta laaditaan toimenpiteitä tupakoimattomuuden edistämiseksi.

2.12.2 Alkoholi ja muut päihteet

Päihteiden käyttöä ei hyväksytä oppilaitoksessa eikä oppilaitoksen järjestämisessä tilaisuuksissa tai opintokäynneillä. Päihteillä tarkoitetaan alkoholia, huumeita ja päihtymistarkoituksessa käytettyjä lääkkeitä. Lyseossa noudatetaan lisälmen lyseon päihdeohjelmaa.

2.13 Yhteistyö ja käytänteet oppilaitoksen terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastus on lakisääteinen ja toteutetaan kolmen vuoden välein. Tarkastuksessa ovat mukana oppilaitoksen edustajat, kiinteistöhoidon henkilöstö, terveydenhuollon ja työsuojelun edustajat. Tarkastushavaintojen pohjalta sovitaan tarvittavista toimenpiteistä, vastuutahoista ja seurannasta.

Opiskeluhoultoryhmän jäsenet ovat mukana tarkastuksen kaikissa vaiheissa. Ryhmä käsittelee tarkastuksen tulokset ja asettaa niihin liittyvät kehittämistavoitteet. Opiskeluhoultoryhmän vastuulle kuuluvat erityisesti yhteisön hyvinvointiin liittyvät tarkastuksen jatkotoimet, tarvittaessa yhteistyössä työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa.

2.14 Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä noudatetaan suunnitelmaa, joka on kohdassa 4.3.3.

2.15 Toiminta äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa

lisälmen lyseossa noudatetaan äkillisissä kriiseissä sekä uhka- ja vaaratilanteissa lyseon kriisisuunnitelmaa.

3. Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestäminen

Yksilökohtaisten opiskeluhoollon palveluiden järjestämisessä noudatetaan varhaisen puuttumisen mallia (liite 2 ja 3) ja madalletaan opiskelijoiden kynnystä hakea ajoissa tarvitsemaansa tukea ja palveluja. Yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa luottamus ja tietosuoja ovat olennaisia toiminnan edellytyksiä. Opiskelijan omat toiveet ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisissa.

3.1. Monialainen yksilökohtainen asiantuntijaryhmä

Monialainen yksilökohtainen asiantuntijaryhmä kootaan aina tarpeen mukaan ja siinä käsitellään vain yksittäistä opiskelijaa koskevia asioita. Monialaiseen asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa kirjallisella suostumuksella (liite 6) (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013). Työryhmää johtaa opiskelijan ryhmänohjaaja tai muu henkilökuntaan kuuluva. Mikäli opiskelija kieltäytyy asiansa käsittelemisestä monialaisessa asiantuntijaryhmässä, hänet kutsutaan keskusteluun ja hänelle kerrotaan kieltäytymisestä seuraavat toimenpiteet. (Liite 8.)

Yksittäisen opiskelijan asioita käsittelevän monialaisen asiantuntijaryhmän järjestäytymisestä ja sen tarjoamista palveluista laaditaan opiskeluhoillon kertomus (liite 7). Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhoillon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhoitokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä.

Kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen opiskelijan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen opiskelijan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- asian aihe ja vireille panija
- opiskelijan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet, kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- tiedot asian käsittelystä opiskeluhoitoryhmän kokouksessa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
- toteutetut toimenpiteet
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. Opiskeluhoillon kertomukset ovat salassa pidettäviä asiakirjoja ja säilytetään säädettyjen ohjeiden mukaisesti. Opiskeluhoitorekisterille on nimetty vastuuhenkilö.

3.2. Opiskeluterveydenhuollon palvelut

Opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä säädetään terveydenhuolto- (1326/2010) sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013). Opiskeluterveydenhuolto on kokonaisvaltaista opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelua tukevaa toimintaa, johon sisältyvät

- opiskelijoiden terveyden ja opiskelukyvyn edistäminen
- opiskeluyhteisön ja -ympäristön terveellisyys ja turvallisuuden edistäminen
- terveystarkastukset ja terveysneuvonta
- terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, joihin sisältyvät mielenterveyshäiriöiden ja päihdeongelmien varhainen toteaminen ja hoitoonohjaus
- seksuaaliterveyttä edistävät palvelut
- terveyskeskuksen järjestämät suun terveydenhuollon palvelut

Terveydenhoitajan palvelut

Opiskelijoiden terveysneuvonnalla tuetaan ja edistetään itsenäistymistä, opiskelukykyä, terveellisiä elämäntapoja sekä fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Terveydenhoitaja kartoittaa ja tukee terveystapaamisten yhteydessä opiskelijan hyvinvointia ja opiskelukykyä. Terveydenhoitaja osallistuu tarvittaessa opiskeluhoillon monialaisiin asiantuntijaryhmiin ja ohjaa vastaanotoilla opiskelijoita terveydellisissä asioissa. Tarvittaessa terveydenhoitaja käynnistää opiskelijan tarvitsemia tukitoimia yhteistyössä eri verkostojen kanssa. Terveydenhoitajan vastaanotto toimii ajanvarauksella. Tyypillisiä tehtäviä ovat sairauksien ennaltaehkäisyyn tai

hoitoon liittyvä neuvonta ja omahoidon ohjaus, sairauksien seuranta, psykososiaalisen tuen antaminen, tautaturmien ensiapu, rokotukset ja ehkäisyneuvonta. Terveystenhoitaja osallistuu myös oppilaitoksen terveydellisten olojen tarkastuksiin yhdessä työterveyden ja työsuojelun kanssa. Terveystenhoitajan työpanos lyseolla on 0,6 henkilötyövuotta.

Sairaanhoito- ja lääkärin palvelut

Opiskeluterveydenhuollon lakisääteiseen kokonaisuuteen sisältyvät myös sekä sairauksia ehkäisevä toiminta että perusterveydenhuollon terveyden- ja sairaanhoitopalvelut. Opiskelijoiden käytettävissä on lisälmen terveyskeskuksen palvelut. Opiskeluterveydenhuollon lääkärin vastaanotto varataan terveydenhoitajalta ja vastaanotto tapahtuu koulun tiloissa noin kerran kuukaudessa. Lähetteen erikoissairaanhoitoon voi tarvittaessa saada terveyskeskuksen tai opiskeluterveydenhuollon lääkärin kautta.

3.3. Psykologi- ja kuraattoripalvelut

Opiskeluhoiton psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla edistetään opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa ja tuetaan oppimista ja hyvinvointia. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 7 §)

Psykologi- ja kuraattoripalvelut toimivat ajanvarausperiaatteella. Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoiton, psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013). Asian kiireellisyyden arvioi psykologi tai kuraattori. Keskustelujen tuottaman arvion perusteella opiskelijalla on oikeus riittävään tukeen ja ohjaukseen hänen opiskeluunsa ja kehitykseensä liittyvissä vaikeuksissa. Tapaamisten asiakastiedot kirjataan psykologin potilaskertomukseen tai kuraattorin asiakaskertomukseen.

Jos oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva arvioi, että opiskelija tarvitsee psykologi- tai kuraattoripalveluja, on hänen viipymättä otettava yhteyttä ko. asiantuntijoihin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tarvittavat tiedot. Mikäli yhteydenottoa ei voi tehdä yhdessä opiskelijan kanssa, hänelle on tiedotettava yhteydenotosta ja varattava aika keskusteluun. Jos ammatillisessa tehtävässä toimiva on saanut tietää opiskelijan tuen tarpeesta, hän voi salassapitosäännösten estämättä ottaa yhteyttä psykologiin tai kuraattoriin. Alaikäisen opiskelijan huoltajalle tulee toimittaa tieto yhteydenotosta.

Psykologin työn tavoitteena on tukea opiskelijan psyykkistä hyvinvointia. Psykologin vastaanotolle voi hakeutua mielialaan liittyvien kuten masentuneisuus, ahdistuneisuus tai yleisen pahan olon tunteet, uupumuksen ja stressin, jännittämisen ja pelkojen, syömishäiriöiden, traumaattisten tapahtumien ja kriisien sekä oppimisvaikeuksien, keskittymisen ja tarkkaavaisuuden pulmien (psykologiset tutkimukset) vuoksi. Toistaiseksi psykologipalvelut toteutetaan ostopalveluna. Ohjaus palveluihin tapahtuu opiskeluhoiton terveydenhoitajan tai psykkarin kautta. Keskustelutukea mielialaan liittyvissä asioissa tarjoaa tällä hetkellä psykkari (psykiatrinen sairaanhoitaja). Hänen työpanoksensa lyseolla on keskimäärin 0,5 henkilötyövuotta.

Kuraattori vastaa oppilaitoksen sosiaalityön palveluista. Kuraattorin puheille voi hakeutua, kun opiskelijalla on tarvetta sosiaaliselle tuelle erilaisissa elämäntilanteissa, kuten itsenäistymiseen, asumiseen, toimeentuloon, ihmissuhteisiin, mielenterveyteen, arjenhallintaan, opiskelukuuntoon ja opiskelualmiuksiin liittyvissä asioissa. Kuraattorin työaika lyseolla on 0,5 henkilötyövuotta.

3.4. Sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestämiseen liittyvä yhteistyö oppilaitoksessa

Opiskeluterveydenhuolto vastaa opiskelijan terveydenhuollosta. Sen tulee olla tietoinen opiskelijan yhteyksistä erikoissairaanhoidon, hänen saamastaan hoidosta sekä tehdyistä tutkimuksista. Mikäli opiskelijan tarvitsema lääkitys vaikuttaa opintojen järjestämiseen ja suorittamiseen, sovitaan opiskelijan hoidon tukemisesta monialaisesti yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Erytisruokavalion tarvitseva (sairauden tai jonkun muun syyn takia) opiskelija täyttää Erytisruokavalion tarkistus -lomakkeen ja palauttaa sen kouluterveydenhoitajalle. Kouluterveydenhoitaja tiedottaa koulun keittöä erityisruokavalion tarpeesta.

3.5. Opiskeluhoillon yhteistyö opiskelijan opintojen ohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa

Yksilökohtaisen opiskeluhoillon toimien piirissä oleva opiskelija tarvitsee usein myös erityistä ohjausta ja tukea opiskeluissaan. Tukea tarvitsevien opiskelijoiden kanssa laaditaan tarvittaessa erityisopettajan johdolla oppimissuunnitelma. Opiskelijalle voidaan sopia tarpeellisia erityisjärjestelyjä opintoihinsa, esimerkiksi tavanomaista hitaampaa etenemistä tai osittain itsenäistä opiskelua. Tarvittaessa oppimis- ja jatko-opintosuunnitelmien laadinnassa tehdään yhteistyötä opinto-ohjaajan, aineenopettajien, huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

3.6. Yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa

Monialainen asiantuntijaryhmä voi tarvittaessa opiskelijan ja/tai huoltajan kirjallisella luvalla pyytää asian käsittelyyn mukaan sosiaalipalvelujen, nuorisopalvelujen, erikoissairaanhoidon, poliisin tai muiden opiskelijan kanssa toimivien tahojen edustajia. Lastensuojeluilmoituksen käsittelyssä lastensuojeluntyöntekijä kutsuu ilmoituksen tekijän mukaan ensimmäiseen tapaamiseen.

Ylä-Savon Ankkuritoiminta pyrkii nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennaltaehkäisemiseen. Ankkuritoiminta toteutetaan moniammatillisessa ankkuritiimissä. Itä-Suomen poliisin Ankkuri-toimintaryhmä selvittää alle 18-vuotiaisiin kohdistuvat rikokset.

3.7 Tiedonsaanti ja -luovutus yksilökohtaisen opiskeluhoillon järjestämiseksi

Opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhoillon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhoillosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhoillon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä opiskelijan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle opiskelijan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista opiskelijan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan opiskelijan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Jos opiskelija siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä opiskelijan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhoillon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhoillon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

4. Yhteistyö opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Yhteistyö kodin kanssa auttaa opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Iisalmen lyseossa kodin ja koulun yhteistyö rakentuu koulun toimijoiden, huoltajien, opiskelijoiden ja eri sidosryhmien arvostavalle yhteistyölle. Huoltajilla ja kodeilla on tärkeä tehtävä lukiossa opiskelevien nuorten opiskelun ja hyvinvoinnin tukemisessa. Vaikka nuori ottaa entistä enemmän vastuuta itsestään ja omista opinnoistaan, kotiväen tuki ja kannustus ovat edelleen tärkeitä ja kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä tarvitaan. Aktiivisella ja hyvin toimivalla yhteistyöllä tuetaan nuorten opiskelua, kasvua ja hyvinvointia.

Iisalmen lyseo tiedottaa yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoillon periaatteista ja menettelytavoista monella eri tavalla. Yhteisöllisestä opiskeluhoillosta ja siihen liittyvistä teemapäivistä tai -tapahtumista kerrotaan huoltajille esimerkiksi kotiväenilloissa, Wilmassa sekä koulun verkkosivuilla ja muissa some-kanavissa. Koulun yksilökohtaisesta opiskeluhoiltotyöstä tiedotetaan koulun kotisivuilla, Wilmassa sekä koulun kotiväeniltojen yhteydessä. Koulun opiskeluhoiltohenkilökunta osallistuu asiantuntijoina tarvittaessa kotiväeniltoihin.

Iisalmen lyseossa opiskeluhoiltotyön tukena käytetään Wilmaa. Sitä käytetään mm. poissaolojen kirjaamiin, tiedon välittämiseen opiskeluhoiltohenkilöstön välillä ja kodin ja koulun väliseen viestintään. Myös yhteydenotto koulukuraattoriin, -psykologiin ja -terveydenhoitajaan voidaan tehdä Wilman kautta.

Ryhmänohjaaja on opiskelijan lähiohjaaja ja on tarvittaessa yhteydessä opiskelijoiden huoltajiin. Erityisesti poissaoloihin reagoiminen on ensiarvoisen tärkeää ennaltaehkäisevää opiskeluhoiltotyötä. Yhteys huoltajaan tulee ottaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa varhaisen puuttumisen mallin mukaisesti (liite 2 ja 3). Ryhmänohjaaja kutsuu tarvittaessa koolle monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhoiltoryhmän. Monialaiseen asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa kirjallisella suostumuksella. Kuitenkin opiskelijan omat huomiot ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisissa. Alaikäinen voi kieltää painavasta syystä huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoitoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoillon tietoja huoltajilleen. Huoltaja ei voi kieltää opiskelijaa saamasta opiskeluhoillon palveluja. Monialaisen opiskeluhoiltoryhmän kokoontumisesta laaditaan opiskeluhoillon kertomus (liite 7). Opiskeluhoillon kertomukset ovat salassa pidettäviä asiakirjoja ja säilytetään säädettyjen ohjeiden mukaisesti.

5. Opiskeluhoiltosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta

Opiskeluhoiltotyötä ja opiskeluhoiltoryhmän työskentelyä on tärkeää arvioida säännöllisesti. Seuranta-tieto opiskelijoiden ja yhteisön hyvinvoinnista on opiskeluhoillon suunnittelun, kehittämisen ja arvioinnin perusta. Suunnitelmallisella ja määrääjain toistuvalla tiedonkeruulla yhteisölliselle työlle muodostetaan taroituksenmukaisia tavoitteita. Tieto hyvinvoinnista ja siinä tapahtuvista muutoksista antaa kuvaa opiskeluhoiltotyön onnistumisista tai tarpeista yhteisöllisen työn toteuttamisessa. Saadun tiedon pohjalta opiskeluhoiltotyölle voidaan määritellä painopistealueita kullekin lukuvuodelle tai pidemmälle aikavälille. Myös Iisalmen kaupungin opiskeluhoillon ohjausryhmä voi päättää kaikille oppilaitoksille yhteisistä opiskeluhoiltotyön kehittämislinjauksista.

Opiskeluhoollissa seurataan oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, osallisuutta, toimintaympäristöä sekä palvelujen saatavuutta ja vaikutuksia koskevaa tietoa. Tietoa saadaan kansallisista, paikallisista ja oppilaitoskohtaisista tiedonkeruista, erilaisista opiskelijapalautteista sekä opiskeluhoitopalvelujen asiakastietojärjestelmistä. Lisäksi opiskelijoilta, huoltajilta ja oppilaitoksen henkilöstöltä saatava tieto on arvokasta. On tärkeää, että tietoa kootaan monipuolisesti, jotta erilaiset näkökulmat ja kokemukset tulevat huomioituksi ja eri toimijat kuulluiksi. Opiskeluhoitoryhmä arvioi tiedon tarvetta ja koordinoi oppilaitoskohtaisia tiedonkeruita.

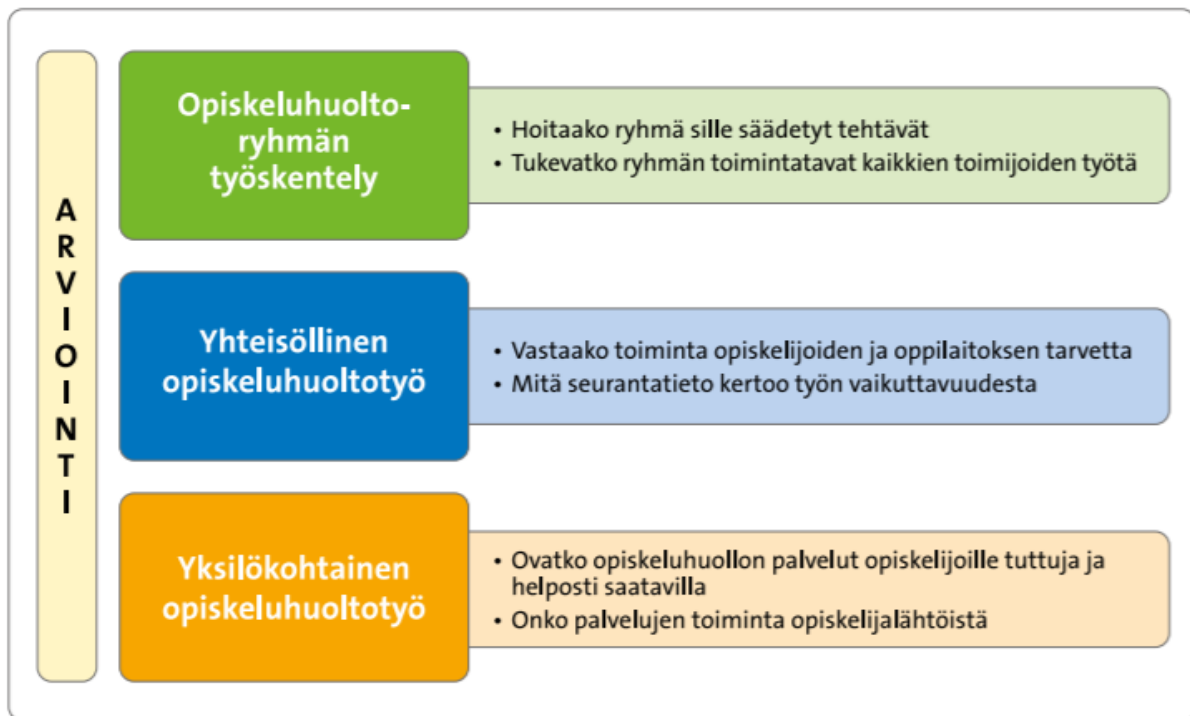
Oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastus on lakisääteinen ja toteutetaan kolmen vuoden välein. Tarkastushavaintojen pohjalta sovitaan tarvittavista toimenpiteistä, vastuutahoista ja seurannasta. Opiskeluhoitoryhmä on mukana tarkastuksen kaikissa vaiheissa. Ryhmä käsittelee tarkastuksen tulokset ja asettaa niihin liittyvät kehittämistavoitteet. Opiskeluhoitoryhmän vastuulle kuuluvat erityisesti yhteisön hyvinvointiin liittyvät tarkastuksen jatkotoimet, tarvittaessa yhteistyössä työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa.

lisalmen lyseon opiskeluhoitotyön suunnittelussa ja arvioinnissa käytetään monipuolisesti eri puolilta saatavaa tietoa. Oheisessa kuvassa on kuvattu lyseon opiskeluhoitotyön suunnittelu- ja arviointipohja.

Kuva 2. lisalmen lyseon opiskeluhoitotyön suunnittelu- ja arviointipohja. (THL – Ohjaus 10/2019)

Rehtori vastaa opiskeluhoollon vuosisuunnitelman toteutumisen arvioinnista. Lukuvuoden lopulla tehtyä opiskeluhoitotyön arviointia käytetään seuraavan lukuvuoden opiskeluhoitotyön kehittämiseen ja suunnitteluun. Suunnitteluvaiheessa voidaan sopia mittarit, joilla työn tuloksia seurataan. Arvioinnin mittareina ovat esimerkiksi kuvan 3 kysymykset. Opiskeluhoollon arvioinnin tuloksista tiedotetaan opiskelijoita ja huoltajia. Tulokset esitellään ryhmänohjaustuokioissa opiskelijoille ja Wilman tiedotteessa huoltajille. Opiskelijakunnan hallitus käsittelee tuloksia kokouksessaan ja esittää ehdotuksia toiminnan kehittämiseksi.

Kuva 3. Opiskeluhoitotyön arvioinnin näkökulmat (THL – Ohjaus 10/2019)

Liite 1. Iisalmen lyseon yhteisöllisen opiskeluhoillon vuosisuunnitelma

elokuu	syyskuu	lokakuu	marraskuu	joulukuu	tammikuu	helmikuu	maaliskuu	huhtikuu	toukokuu
Lukio tutuksi-opintojakso ykkösille (mm. ryhmäytymispäivä, opiskeluhoillon esittäytyminen, MA-lähtötasotesti ja lukiseula, opiskelutekniikka, ryhmänohjaajien haastattelut)	Lukio tutuksi-opintojakso ykkösille (mm. ryhmäytymispäivä, opiskeluhoillon esittäytyminen, MA-lähtötasotesti ja lukiseula, opiskelusuunnitelman laatiminen)	Ykkösten kotiväenilta	Kakkosten ja abien kotiväenilta		Uuden opiskelijakunnan hallituksen järjestäytyminen	Opiskelijakunnan ystävänäpäivä Vanhojen päivä Penkkarit		Ylä-Savon 8-luokkalaiset tutustuvat toiselle asteelle	Opiskelijakunnan lyseopäivä
Opiskeluhoitoryhmän palaveri (opiskeluhoillon esittäytyminen, lukuvuoden suunnittelu)	Poistumis- ja/tai suojautumisharjoitus	9. lk:n tehotutustumiset lyseoon	9. lk:n ja kotiväen tutustumisilta lyseoon 9. lk:n tehotutustumiset lyseoon	9. lk:n tehotutustumiset lyseoon	Juhani Ahon 9. lk:n kotiväenilta 9. lk:n tehotutustumiset lyseoon	Laskiais-tapahtuma	Lukuvuosi-palaute	Opiskeluhoitoryhmän palaveri (lukuvuosipalaute, lv:n arviointi)	
						Kouluterveyskysely joka toinen vuosi			
<ul style="list-style-type: none"> Ryhmänohjaaja opettaa omaa ohjausryhmäänsä omassa oppiaineessaan Ryhmänohjaajien teemalliset ryhmänohjaustuokit vähintään kolme kertaa jaksossa Terveystarkastukset ykkösille ja kutsuntatarkastukset kakkosille Opinto-ohjaajien henkilökohtaiset ohjauskeskustelut ykkösille keväällä, kakkosille OP2-kurssin yhteydessä ja abeille syksyllä Nuorisotoimen säännölliset teemalliset vierailut koululla (aiheina mm. mielenterveys, päihteet, ehkäisy, liikenneturvallisuus) Korkeakoulu- ja yritysesitykset Teemapäivät ja tapahtumat (konsertit ym.) 									

Liite 2. Varhaisen puuttumisen malli

Keskeiset periaatteet: *Se, jolla huoli herää, ottaa asian puheeksi opiskelijan kanssa!*
Poissaolot merkitään Wilmaan reaaliaikaisesti, jotta poissaolotiedot ovat ajan tasalla.

Mitä aineenopettaja tai ryhmänohjaaja tekee havaitessaan jotain totutusta poikkeavaa opiskelijan käytöksessä, olemuksessa, koulumenestyksessä tai poissaoloissa?

Käytös- tai ulkoisen olemuksen muutokset

- keskustelu opiskelijan kanssa
- soitto kotiin (asia kerrottu opiskelijalle etukäteen)
- yksilökohtainen opiskeluhoitopalaveri opiskelijan kirjallisella suostumuksella
- tiedon välittäminen asianosaisille opettajille, ryhmänohjaajalle ja opinto-ohjaajalle kirjallisen suostumuksen perusteella
- jos ei tiedä, mitä tehdä, opettaja/ryhmänohjaaja kysyy neuvoa opiskeluhoitohenkilökunnalta
- mikäli opiskelija ei ota opiskeluhoitopalaveria vastaan, pyydetään opiskelijan ja/tai hänen huoltajansa allekirjoitus tukitoimista kieltäytymistä koskevaan lomakkeeseen ja alaikäisen opiskelijan asiassa konsultoidaan kuraattoria lastensuojeluilmoituksen tekemisestä

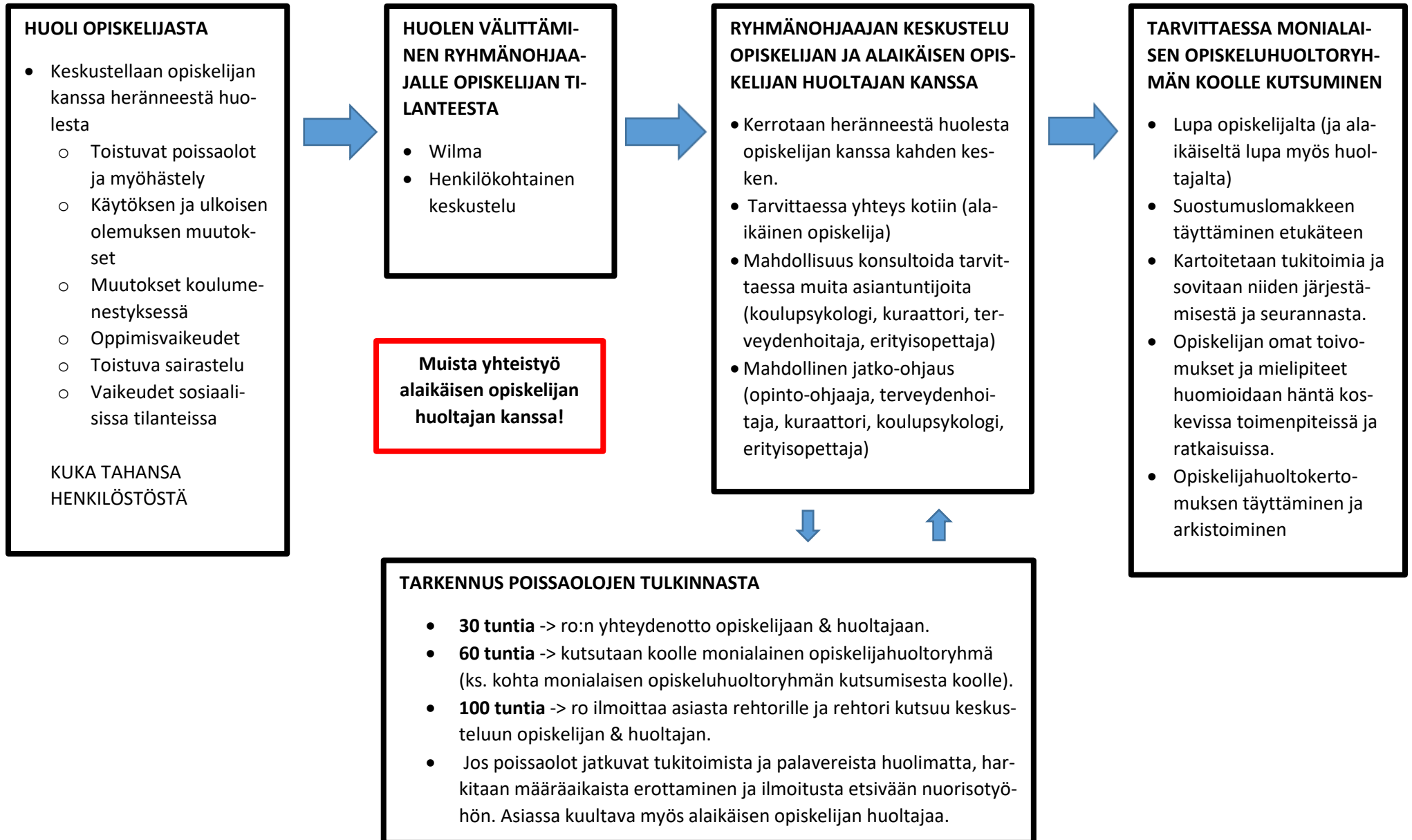
Koulumenestysmuutokset

- keskustelu opiskelijan kanssa
- tukiopeukseen ohjaaminen ja velvoittaminen
- opiskelun tuki aloitettava heti (ei esim. tarvitse odottaa erityisopettajan lausuntoa)
- soitto kotiin (asia kerrottu opiskelijalle etukäteen)
- yksilökohtainen opiskeluhoitopalaveri opiskelijan kirjallisella suostumuksella
- tiedon välittäminen asianosaisille opettajille, ryhmänohjaajalle ja opinto-ohjaajalle kirjallisen suostumuksen perusteella
- jos ei tiedä, mitä tehdä, opettaja/ryhmänohjaaja kysyy neuvoa opiskeluhoitohenkilökunnalta
- mikäli opiskelija ei ota opiskeluhoitopalaveria vastaan, pyydetään opiskelijan ja/tai hänen huoltajansa allekirjoitus tukitoimista kieltäytymistä koskevaan lomakkeeseen ja alaikäisen opiskelijan asiassa konsultoidaan kuraattoria lastensuojeluilmoituksen tekemisestä

Poissaolot

- keskustelu opiskelijan kanssa
- soitto kotiin (asia kerrottu opiskelijalle etukäteen)
- yksilökohtainen opiskeluhoitopalaveri opiskelijan kirjallisella suostumuksella
- jos ei tiedä, mitä tehdä, opettaja/ryhmänohjaaja kysyy neuvoa opiskeluhoitohenkilökunnalta
- mikäli opiskelija ei ota opiskeluhoitopalaveria vastaan, pyydetään opiskelijan ja/tai hänen huoltajansa allekirjoitus tukitoimista kieltäytymistä koskevaan lomakkeeseen ja alaikäisen opiskelijan asiassa konsultoidaan kuraattoria lastensuojeluilmoituksen tekemisestä

Liite 3. Toimintaohje varhaisen puuttumisen tueksi

Liite 4. lisalmen lyseon opiskeluhoollon toimintamalli

TOIMINTA	OPPIMISVAIKEUDET	POISSAOLOT	MIELENTERVEYS	RIIPPUVUUDET, PÄIHTEET	KIUSAAMINEN	KRIISIT, ONNETTOMUUDET
Ennakoivat toimenpiteet opiskelijan hyvinvoinnin kannalta	*Lukio tutuksi -opintojakso, jossa -henk.koht.opintosuunnitelma -ryhmänohjaajan haastattelu -lukiseula ja lähtötasotestit - erityisopen oppitunti opiskelutekniikoista	*Lukio tutuksi-opintojakso (ro:n haastattelut) * poissaolosäännöt ja niiden noudattaminen *koulun toimintakulttuuri *terveystarkastukset (terv.hoitaja / lääkäri)	*Lukio tutuksi-opintojakso (ro:n haastattelut) *terveystarkastukset (terv.hoitaja / lääkäri) *lyseon ilmapiiri (suvaitseva, turvallinen) *yhteisölliset opiskeluhoitopalaverit	*Lukio tutuksi-opintojakso (Stoppi, lasten ja nuorten palvelut, lyseon päihdeohjelma tiedoksi) *Suomen laki -säännöstö *opiskelijakunnan tem-paukset aiheesta	*Lukio tutuksi-opintojakso (ro, opo, rehtori) *koulun kulttuuri *järjestyssäännöt *opiskelijakunta *lukuvuosikysely * kotisivulla "ilmoita kiusaamisesta" lomake	*Lukio tutuksi-opintojakso (kriisi- ja turvallisuussuunnitelma tutuksi)
Puuttuminen/ akuutit toimenpiteet ongelmatilanteissa opiskelijan kirjallisella suostumuksella	*opetuksen eriyttäminen (aineenopettaja) *tukiopetus (aineenopettaja) *opiskelijan opintosuunnitelman tarkistaminen (ro, opinto-ohjaaja) *jaksoarviointi (ro, huoltajan allekirjoitus) *hojks (ro, aineenopettaja, opo)	*arvosana alenee *poistetaan kurssilta *opiskelijakohtaiset opiskeluhoitopalaverit (opiskelijan kirjallinen lupa) *jos ei kursseilla, yhteys kotiin (ro)	*opiskelija tietää, mistä saa apua (Lukio tutuksi-opintojakso, lukuvuosikalenteri) *puheeksi ottaminen (se, kennellä huoli herää, ottaa puheeksi) *jos tarpeen, jokainen ohjaa eteenpäin terveydenhoitajalle tai kutsuu koolle opiskeluhoitopalaverin (opiskelijan kirjallinen suostumus)	*opiskelija tietää, mistä saa apua *puheeksi ottaminen (jolle huoli herää, ottaa puheeksi) *jos tarpeen, jokainen ohjaa eteenpäin asiantuntijalle tai kutsuu koolle opiskeluhoitopalaverin (opiskelijan kirjallinen suostumus) *lyseon päihdeohjelma	*puheeksi ottaminen (jolle huoli herää, ottaa puheeksi) *opiskelijakohtainen opiskeluhoitopalaveri (opiskelijan kirjallinen suostumus)	*ks. kriisisuunnitelma

Seuranta ja jatkotoimet	<p>*opiskelijakohtaiset palaverit (opiskelijan kirjallinen lupa)</p> <p>*ohjaus kurssin uusintaan (aineenopettaja, ro, opinto-ohjaaja)</p> <p>*ro keskustelee opiskelijan kanssa, yhteys huoltajiin</p> <p>*muut koulutusvaihtoehdot (opo)</p>	<p>*jatkoseuranta (ro)</p> <p>*jos opiskelija ei koulussa, ro ilmoittaa rehtorille, selvitetään tilanne ja katsotaan eronneeksi</p> <p>*eronneesta opiskelijasta ilmoitus etsivälle nuorisotyölle (ei-oppivelvollinen) tai VAL-PAS-ilmoitus (oppivelvollinen)</p>	<p>*tieto asian huomanneelle, miten asia on edennyt</p> <p>*tarpeen mukaan muutoksia opinto-ohjelmaan, opiskelusta vapaa jakso, erityistoimenpiteet (esim. osittain tai kokonaan itsenäinen opiskelu, opo)</p>	<p>*tieto asian huomanneelle, miten asia on edennyt</p> <p>*tarpeen mukaan muutoksia opinto-ohjelmaan, opiskelusta vapaa jakso, erityistoimenpiteet (esim. osittain tai kokonaan itsenäinen opiskelu)</p> <p>*yhteistyö (moniammatillinen opiskeluhoitoryhmä)</p>	<p>*asia rehtorin tietoon</p> <p>*tilanteen seuraaminen (asianosaiset)</p>	<p>*erityistä huomiota työyhteisön jatkohoitoon ja tarvittavat opiskeluhoitopalaverit</p>
----------------------------	--	---	--	---	--	---

Liite 5. Huolen vyöhykkeet Iisalmen lyseossa

EI HUOLTA	PIENI HUOLI	PIENI HUOLI	HUOLEN HARMAA VYÖHYKE	HUOLEN HARMAA VYÖHYKE	SUURI HUOLI	SUURI HUOLI
1 EI HUOLTA LAINKAAN	2 PIENI HUOLI TAI IHMETTELY KÄYNYT MIELESSÄ; LUOTTAMUS OMIIN MAHDOLLISUUKSIIN VAHVA	3 HUOLI TAI IHMETTELY KÄYNYT TOISTUVASTI MIELESSÄ; LUOTTAMUS OMIIN MAHDOLLISUUKSIIN HYVÄ. AJATUKSIA LISÄVOIMAVAROJEN TARPEESTA	4 HUOLI KASVAA; LUOTTAMUS OMIIN MAHDOLLISUUKSIIN HEIKKENEE. MIELESSÄ TOIVOMUS LISÄVOIMAVAROISTA JA KONTROLLIN ”LISÄÄMISESTÄ”.	5 HUOLI TUNTUVA; OMAT VOIMAVARAT EHTYMÄSSÄ. SELVÄSTI KOETTU LISÄVOIMAVAROJEN JA KONTROLLIN LISÄÄMISEN TARVE.	6 HUOLTA PALJON JA JATKUVASTI; NUORI VAARASSA. OMAT KEINOT LOPPUMASSA LISÄVOIMAVAROJA JA KONTROLLIA SAATAVA HETI MUKAAN.	7 HUOLI ERITTÄIN SUURI; NUORI VÄLITÖMÄSSÄ VAARASSA. OMAT KEINOT LOPUSSA. MUUTOS NUOREN TILANTEESEEN SAATAVA HETI.
<p>opiskelu sujuu hyvin -läksyt on tehty -noudattaa koulun sääntöjä -työrauha itselle ja muille</p> <p>käytös kohteliasta</p> <p>myönteinen asenne -opiskelijoihin ja henkilökuntaan -koulunkäyntiin -ei poissaoloja -halua asettaa oppimistavoitteita -realistinen käsitys omista vahvuuksista</p> <p>voimavaroja vapaa-ajasta -harrastukset -kaverit</p>	<p>vaikeuksia koulunkäynnissä -läksyt tekemättä -myöhästelyä ja poissaoloja -huono käsiala</p> <p>motivaatio/asenne heikentynyt -alisuoriutuja -vastenmielisyys jotakin ainetta kohtaan -esseiden ym. kopiointi -tehtävät palauttamatta tai palautus toistuvasti myöhässä -motivaation puute hetkittäistä</p> <p>muutoksia käytöksessä ja kaverisuhteissa -väsymys -apatia</p>	<p>vaikeuksia koulunkäynnissä -kotitehtävät tekemättä -myöhästymisiä paljon -poissaolot lisääntyneet -keskittymisvaikeuksia oppitunnilla -jatkuva opettajan huomion tarve -pystyy keskustelemaan asiallisesti -arvosanat heikentyneet -fyysinen kunto huono -ei uskalla esiintyä luokan edessä</p> <p>motivaatio/asenne kouluun ja elämään huono -jatkuva väsymys -motivaation selkeä lasku</p>	<p>opiskelumotivaatio ja -tulokset -kotitehtävät tekemättä aina -tukitoimista huolimatta tulokset heikkoja -heikkeneviä arvosanoja ja hylättyjä suorituksia -kirjallinen tuottaminen hankalaa -ei uskalla ilmaista itseään ääneen -perusasioiden sisäistämisen ongelmallista</p> <p>käytösmalli, jota on vaikea muuttaa -ei piittaa säännöistä -ylimielinen asenne opettajaa kohtaa keskusteluissa</p>	<p>opiskelumotivaatio ja -tulokset -selittämättömiä poissaoloja paljon -kotitehtävät tekemättä -motivaatio-ongelma -kapinointia (myöhäismurosikä?) -suoritusten jatkuva heikkeneminen</p> <p>käyttäytyminen/asenne -nopea ja jyrkkä negatiivinen muutos johonkin oppiaineeseen tai kouluun -vetäytyy kaveripiiristä -ei halua osallistua ryhmittöihin -alakuloisuus -eristäytyminen -aggressiivisuutta -ilkivalta, näpistely, psyyken tasapaino horjuu</p>	<p>opiskelumotivaatio – ja tulokset -paljon selvittämättömiä poissaoloja -ei kykene opiskelemaan -kiinnostus tulevaisuutta ja jatko-opintoja kohtaan olematonta -lyseon päättötodistus vaarassa jäädä saamatta</p> <p>käyttäytyminen/asenne -välinpitämättömyys -jyrkkä muutos käytöksessä -psyyken tilan horjuminen</p>	<p>-opiskelija ei saavu lainkaan kouluun -esiintyy koulussa päihteiden alaisena -itsetuhoisuus -koulussa hallussa kiellettyjä/vaarallisia aseita tai aineita</p> <p>-rikollinen toiminta</p>

<p>-tukea perheeltä ja lähipiiriltä</p> <p>terveet elämäntavat</p> <ul style="list-style-type: none"> -ravinto -lepo -liikunta -päihteettömyys <p>omaehtoisia toimia kiusaamisen vastustamisessa</p>	<p>-itsensä tarpeetonta esilletuomista epätavalliseen tyyliin</p> <p>-ajoittaisia ristiriitoja opettajien tai muiden opiskelijoiden kanssa</p> <p>-yksin esim. ryhmätöissä</p> <p>muutoksia ulkoisessa olemuksessa</p> <ul style="list-style-type: none"> -pukeutuminen -hygienia <p>epäterveellisiä elämäntapoja/käytöstä (onko koulun tiedossa?)</p> <ul style="list-style-type: none"> -jatkuva energiajuomien käyttö -tupakointi -vähäinen uni 	<p>-heikko itsetunto ("en opi, en osaa")</p> <p>-hällä väliä-käytös</p> <p>-synkät tulevaisuuden suunnitelmat</p> <p>kaverisuhteissa muutoksia tai ongelmia</p> <ul style="list-style-type: none"> -kaveripiiri muuttuu -jää ryhmätöissä ulkopuolelle -kiusaus? <p>muutokset perheessä</p> <ul style="list-style-type: none"> -muutot -perherakenne <p>Pohdittava, mikä kuuluu aikuistuvan nuoren tunne-elämän ailahtaisuuteen?</p> <p>>HUOLI PUHEEKSI!</p>	<p>-opiskelijalla vaikeuksia keskustella asiallisesti opiskelustaan</p> <p>-myöhästyy tahallaan oppitunneilta</p> <p>käyttäytymisen/asenne</p> <ul style="list-style-type: none"> -sulkeutunut, vaikea saada kontaktia -uhmakkuus -ahdistuneisuus -jatkuva väsymys -masentuneisuus -toivottomuus ja näköalattomuus -ei tavoitteita -jengiytyminen -muiden kiusaaminen tai kiusattuna oleminen <p>koti ja vanhemmuus</p> <ul style="list-style-type: none"> -kotoa opiskelijaan kohdistuvat paineet -kodin mallit -perushoidon puute -rajoja ei aseteta -ihmissuhdevaikeudet -opiskelija ei halua poissaolojensa syitä huoltajansa tietoon -huoltaja huolissaan lapsestaan, lapsi ei näe syytä huoleen 	<p>-kiusaamista?</p> <p>-muiden uhkailu</p> <p>-ei tavoitteita nyt eikä tulevaisuudessa, ei jatko-opintotoiveita</p> <p>-omatoimisuus puuttuu, "talutettava"</p> <p>-alkaa ripustautua opettajaan jatkuvasti</p> <p>-opiskelija mainostaa huumeita, esim. kannabis-merkeillä</p> <p>-erityisen töykeä käytös</p> <p>epäterveelliset elämäntavat (onko koulun tiedossa?)</p> <ul style="list-style-type: none"> -ei harrastuksia -päihteiden käyttö hallitsee arkea <p>luottamus opiskelijaan on mennyt</p> <ul style="list-style-type: none"> -opiskelija välttelee yhteydenottoa, ei esim. vastaa tekstiviesteihin tai tule sovituihin tapaamisiin <p>koti ja vanhemmuus</p> <ul style="list-style-type: none"> -vanhempien mielenterveys- ja päihdeongelmat -vanhemmat haluttomia yhteistyöhön nuoren parhaaksi -liian varhainen vastuunotto perheen asioista (aikuisen rooliin joutuminen) 	<p>epäterveelliset elämäntavat (onko koulun tiedossa?)</p> <ul style="list-style-type: none"> -säännöllinen päihteiden käyttö -epäterveelliset seurustelusuhteet -nettiriippuvuus -jaksaminen <p>koti ja vanhemmuus</p> <ul style="list-style-type: none"> -vanhemmilla ei keinoja auttaa nuorta, voimat loppu -tuen puute kotoa -suhteet vanhempiin poikki -perheen kriisitilanne -nuori ei asu enää kotona, joten huoltajalla ei välttämättä tietoa nuoren elämästä 	
---	---	--	---	--	--	--

Liite 6. Suostumus opiskeluhoollon palveluihin (lomake)

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 3 luku 19 §

Asian käsittely yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumukseen.

Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon yhteistyötahoja taikka opiskelijan läheisiä. Jos alaikäisellä tai muuton vajaavaltaisella ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asiansa merkitystä, huoltaja tai muu laillinen edustaja voi antaa siihen suostumuksen hänen sijastaan.

Opiskeluhoultoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3.momentissa säädetään.

Opiskelija
Henkilötunnus
Ryhmä
Osoite
Puh.

Huoltaja
Osoite
Puh.

Käsiteltävä asia

Monialaiseen asiantuntijaryhmään osallistuvat henkilöt _____ .20 _____

- Ryhmänohjaaja _____
- Opinto-ohjaaja _____
- Kuraattori _____
- Terveystenhoitaja _____
- Psykologi _____
- Rehtori _____
- Huoltaja _____
- Muu, kuka _____

_____ .20 _____

Opiskelijan allekirjoitus ja nimenselvennys
(poikkeustapauksessa huoltajan tai muun laillisen edustajan allekirjoitus ja nimenselvennys)

_____ .20 _____

Asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön allekirjoitus ja nimen selvennys

Tallennusaika

Opiskelijan perustiedot		
Nimi		Henkilötunnus
Osoite		Kotikunta
Alle 18-vuotiaan huoltajan nimi		Huoltajan puhelinnumero
Huoltajan osoite		
Kertomuksen tiedot		
Asian aihe		
Päivämäärä	Vireille panija	Kirjaaja
Kokoukseen osallistujat ja heidän virka-asemansa		
Toteutetut toimenpiteet (arviot, tutkimukset, selvitykset)		
Yhteistyö eri tahojen kanssa		

Tallennusaika

Tukitoimet (aiemmat ja nykyiset)

Käsitellyt asiat

Päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma

Toteutuksen ja seurannan vastuut

Tietojen luovutus (mitä tietoja on luovutettu, kenelle ja millä perusteella)

Liite 8

Lomake3.

Iisalmen lyseo

Ilmoitus opiskeluhuollolle

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 3 luku 19 §

Asian käsittely yksittäisen opiskelijan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä perustuu opiskelijan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumukseen.

Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja taikka opiskelijan läheisiä. Jos alaikäisellä tai muuton vajaanlaisella ei ikänsä tai kehitystasonsa vuoksi ole edellytyksiä arvioida itsenäisesti asiansa merkitystä, huoltaja tai muu laillinen edustaja voi antaa siihen suostumuksen hänen sijastaan.

Opiskeluhoitoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3.momentissa säädetään.

Opiskelija _____	Huoltaja _____
Henkilötunnus _____	Osoite _____
Ryhmä _____	Puh. _____
Osoite _____	
Puh. _____	

Kieltäydyn opiskeluhuollon palveluista.

_____. _____.20 _____

Opiskelijan allekirjoitus ja nimenselvennys
(poikkeustapauksessa huoltajan tai muun laillisen edustajan
allekirjoitus ja nimenselvennys)

_____. _____. 20 _____

Asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön allekirjoitus ja nimen selvennys